

## **Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2014 rok**

### **I. Wstęp**

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r., Nr 180 poz. 1493 z póź. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W Gminie Łask zadania te są wykonywane m.in. poprzez realizację zapisów Uchwały Nr XXII/189/12 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2017 i Uchwały Nr LII/560/2010 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 12 listopada 2010 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łasku oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

### **II. Cele programu i ich realizacja**

W rozdziale VI Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016 sprecyzowano cele i działania mające przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie na terenie gminy Łask poprzez **zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie**, czyli zminimalizowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Łask. Głównym zadaniem, jakie stoi przed osobami zajmującymi się kwestią przeciwdziałania przemocy domowej jest zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych oraz zniesienie stereotypów utrudniających zapobieganie przypadkom przemocy oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest również zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób będących ofiarami przemocy domowej. Zwiększenie

poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu osiągnąć można poprzez zwiększenie oferty pomocowej świadczonej przez instytucje zlokalizowane na terenie gminy.

**Realizatorami programu są:**

- a) Urząd Miejski w Łasku
- b) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym,
- c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku z działającym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- d) placówki oświatowe
- e) Komenda Powiatowa Policji;
- f) służba zdrowia;
- g) Kościół Katolicki, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia działające w obszarze przemocy w rodzinie,
- h) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

**Adresaci programu**

Działania Programu adresowane są przede wszystkim do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - a) dzieci,
  - b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - c) osób starszych,
  - d) osób niepełnosprawnych;
2. Sprawców przemocy w rodzinie;
3. Świadców przemocy w rodzinie;
4. Przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy domowej;
5. Społeczności lokalnej.

Niniejsze opracowanie przygotowano w oparciu o informacje uzyskane od podmiotów współrealizujących Gminny Program i działających w Zespole Interdyscyplinarnym, którzy dzięki podejmowanym inicjatywom realizują działania wynikające z *Gminnego Programu* i mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

**1. Rozbudowa gminnego systemu przeciwdziałania przemocy**

Na terenie naszej gminy został powołany Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Łask funkcjonuje na podstawie:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- Uchwały Rady Miejskiej w Łasku nr LII/560/10 z dnia 12.11.2010 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania

- Zarządzenia nr 62/2014 Burmistrza Łasku z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Łasku.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, policji, sądu, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowej. Zespół Interdyscyplinarny liczy obecnie 7 osób, w 2014 roku zakończyła się pierwsza kadencja funkcjonowania Zespołu, w miesiącu kwietniu ubiegłego roku Burmistrz Łasku powołał nowy skład i ustalił nowy regulamin pracy Zespołu.

Zespół interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności i możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy Łask. Członkowie Zespołu działają na podstawie wyżej wymienionych aktów prawnych oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Łasku a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych lub społecznie.

Porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

W 2014 r. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się osiem razy : 15 stycznia, 21 stycznia, 30 stycznia, 20 lutego, 10 marca, 11 kwietnia, 23 września, 11 grudnia .

W ramach spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014 roku omówiono:

- przypadki rodzin, w których dochodzi do przemocy wobec dzieci oraz procedury postępowania poszczególnych instytucji w przypadku powzięcia takich informacji,
- przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady pracy osób wchodzących w skład grup roboczych, procedurę postępowania w przypadku dziecka ofiary przemocy,
- zmiany regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych tryb przekazywania informacji członkom Zespołu Interdyscyplinarnego oraz sposób dokumentowania pracy członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- kwestie ochrony danych osobowych w toku działań podejmowanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- główne założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020

W okresie 2014 roku zostały założone **32 Niebieskie Karty**, w tym 30 kart zostało sporządzonych przez policję natomiast 2 karty założyły szkoły (Szkoła

Podstawowa Nr 5 w Łasku, Publiczne Gimnazjum Nr 1 w Zduńskiej Woli) . Prowadzono pracę w 1 rodzinie, w której Niebieską kartę założono w 2013 roku.

W dwóch przypadkach w tej samej rodzinie procedura była prowadzona po raz drugi, w jednym przypadku NK została założona po raz trzeci. 2 Niebieskie Karty zostały przekazane według właściwości do Łodzi.

W czasie podejmowania procedury Niebieskiej Karty w 17 sprawach sprawcą był mąż bądź konkubent, w 9 przypadkach sprawcą był dorosły syn a w 1 NK dorosły wnuczek, 5 Niebieskich Kart założyły nieletnie dzieci. Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie były kobiety (24 Niebieskie Karty) natomiast w 3 przypadkach to mężczyźni byli ofiarami.

W 23 przypadkach sprawca był nietrzeźwy, w 5 sprawach sprawca był trzeźwy, w 1 sprawie ofiara i sprawca byli pod wpływem alkoholu, w 13 sprawach zastosowano wobec sprawców środki przymusu bezpośredniego (*siła fizyczna, kajdanki*) , 20 razy sprawców zatrzymano w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych ,13 sprawców było badanych na okoliczność zawartości alkoholu

w organizmie, w 1 przypadku sprawca odmówił przeprowadzenia badania. W 6 rodzinach, w czasie sporządzania karty, udział brało 16 dzieci, w 1 przypadku sprawca posiadał wyrok (w zawieszeniu) w związku ze znęcaniem się nad rodziną.

W omawianym okresie powołano **32 grupy robocze**, które spotkały się 55 razy. Grupy robocze były prowadzone w zależności od zgłaszanych potrzeb i wynikały z problemów w indywidualnych przypadkach. Na spotkania grup roboczych zapraszane były ofiary przemocy oraz wzywani sprawcy. Sporządzono 12 Niebieskich Kart C i 9 Niebieskich Kart D. W 23 przypadkach zakończono procedurę Niebieskiej Karty z 2014 roku a 4 sprawy z 2013 roku zostały zamknięte, gdyż zaplanowane przez zespół specjalistów działania zostały zrealizowane lub ustało zjawisko przemocy w rodzinie. W rozpatrzeniu pozostaje 6 Niebieskich Kart z ubiegłego roku. W związku z podjętą procedurą Niebieskiej Karty 2 rodziny zostały objęte pomocą finansową z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku.

## **2. *Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy oraz zagrożeń z niej wynikających***

Pracownicy wszystkich służb zaangażowanych w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przed przemocą systematycznie uczestniczą w szkoleniach dotyczących w/w tematyki.

Wszyscy pracownicy socjalni z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku wzięli udział w szkoleniu pn. **"Rozmowa ze sprawcą i ofiarą przemocy"**, które zorganizowało Centrum Profilaktyki i Reeducacji „Atelier” z Krakowa.

Jedna z osób będąca członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego w miesiącach czerwiec-październik 2014 r. ukończyła kurs podstawowy **Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Warszawie**.

**Informacja**  
**o działaniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej**  
**w Łasku prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy**  
**w rodzinie w roku 2014.**

| Adresaci działań        | Sposób w jaki realizowano działanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Uczniowie</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Życzliwość podstawą do pozytywnych relacji między ludźmi – zaj. warsztatowe Sz. Podstawowa Nr 4</li> <li>• Bezceremonialny język młodzieży – czas to zmienić - zaj. warsztatowe Sz. Podstawowa Nr 4 , Sz. Podstawowa Teodory</li> <li>• Konflikty są częścią naszego życia – jak sobie z nimi radzić – zaj. warsztatowe Sz. Podstawowa Nr 4,</li> <li>• Warsztaty integrujące zespół klasowy – zaj. warsztatowe Sz. Podstawowa Nr 4, Sz. Podstawowa Nr 5, Sz. Podstawowa Bałucz</li> <li>• Tworzymy zgraną grupę – zaj. warsztatowe Sz. Podstawowa Nr 4, Sz. Podstawowa Wiewiórczyn, Sz. Podstawowa Teodory,</li> <li>• Razem bawimy się, razem pracujemy – zaj. dla uczniów. Sz. Podstawowa Wiewiórczyn, Sz. Podstawowa Teodory</li> <li>• Szacunek i tolerancja wobec drugiego człowieka – zaj. dla uczniów - Sz. Podstawowa Teodory, Publiczne Gimnazjum nr 1,</li> <li>• Jestem wartościowym człowiekiem – budzenie poczucia własnej wartości – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa Bałucz</li> <li>• Jak porozumiewać się z innymi – zaj. dla uczniów. Sz. Podstawowa Bałucz</li> <li>• Trening uczący radzenia sobie z lękiem związanym ze stresem – zaj. dla uczniów I Liceum Ogólnokształcącego Łask</li> <li>• Interwencja kryzysowa w związku z samobójczą śmiercią uczennicy – indywidualne konsultacje z uczniami, rodzicami, wychowawcami, ZSP nr 2</li> <li>• Znajomość siebie i adekwatna samoocena jako czynniki warunkujące trafny wybór dalszej drogi kształcenia – zajęcia – zaj. warsztatowe dla uczniów Sz. Podstawowa 4,</li> <li>• Zajęcia integracyjne zespół klasowy (zagrożenie przemocą) Sz. Podstawowa Okup</li> <li>• Opanowywanie i przezwyciężanie złości i agresji – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa Teodory</li> </ul> |

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Agresji STOP – przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa Bałucz,</li> <li>• Stymulacje rozwoju społecznego, uczenie zachowań aprobowanych społecznie - spotkania indywidualne – spotkania terapeutyczne na terenie poradni</li> <li>• Używkii to nie jest wyjście – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa 1</li> <li>• Narkotykom NIE – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa 5</li> <li>• Dobre zachowane w życiu poważanie – zaj. dla uczniów Sz. Podstawowa Łopatki,</li> <li>• Przeżywanie przez młodzież wartości i preferowanie różnych stylów życia, rozpoznawanie zagrożeń i zachowań destrukcyjnych - zaj. dla uczniów ZSO Ostrów ( łącznie ok. 850 uczniów)</li> </ul> |
| <b>Rodzice</b>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spotkania mediacyjne z udziałem nauczycieli, dyrektora i rodziców Sz. Podstawowa Okup</li> <li>• Rola rodziców w kształtowaniu motywacji do nauki – zajęcia psychoedukacyjne Sz. Podstawowa Teodory, Sz. Podstawowa 1</li> <li>• Źródła i przyczyna zachowań agresywnych – zaj. psychoedukacyjne dla rodziców Sz. Podstawowa Łopatki</li> <li>• Stymulacje rozwoju społecznego, uczenie zachowań aprobowanych społecznie - spotkania indywidualne - spotkania terapeutyczne na terenie poradni , terapia rodzin</li> <li>• Jak komunikować się z własnym dzieckiem – zaj. psychoedukacyjne dla rodziców Sz. Podstawowa Bałucz, ( łącznie około 140 rodziców)</li> </ul>                              |
| <b>Nauczyciele</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spotkania mediacyjne z udziałem nauczycieli, dyrektora i rodziców Sz. Podstawowa Okup</li> <li>• Sieć współpracy, warsztaty dla pedagogów szkolnych na terenie Poradni – „Cyberprzemoc” ( łącznie około 45 nauczycieli)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

***Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w Łasku w związku z przemocą w rodzinie /dane dotyczą powiatu łaskiego/***

Zanotowano 804 ( 850 w 2013 roku) interwencje domowe i 54 (28 w 2013 roku), w których wystąpiła przemoc w rodzinie.

W ramach działań mających na celu ujawnienie i zapobieganie zjawisku patologii społecznej – przemocy w rodzinie, w 2014 roku podejmowano następujące czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty:

- wypełniono 74 formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym:  
22 formularzy w mieście

52 na wsi, według miejsca zamieszkania osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- ustalono 78 osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, w tym: 68 kobiet, 6 mężczyzn, 4 małoletnich,
- ustalono 75 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w tym: 3 kobiety, 72 mężczyzn,
- ustalono 45 mężczyzn, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, w tym 40 osób doprowadzonych do PDOZ,
- stwierdzono następujące rodzaje przemocy w rodzinie: 69 fizycznej, 74 psychicznej, 4 seksualnej oraz 41 przypadków innego rodzaju przemocy (zaniedbania członków rodzin, dotyczące nie zapewniania właściwej opieki oraz potrzeb życiowych).

Dzielnicy z KPP przeprowadzają systematyczne wizyty (nie rzadziej niż raz w miesiącu) w miejscach zamieszkania rodzin, w których występują różne formy przemocy i prowadzą rozmowy zarówno z osobami dotkniętymi przemocą jak i stosującymi przemoc.

Dzielnicy z Komendy Powiatowej Policji w Łasku utrzymują stały kontakt z pracownikami socjalnymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku, współpraca polega również na wymianie informacji o osobach wymagających pomocy tych organów.

#### ***Działania Prokuratury Rejonowej w Łasku***

Przestępstwa dotyczące użycia przemocy w rodzinie to jeden z obszarów działań prokuratury. W 2014 roku oskarżono 15 osób o przestępstwa dotyczące przemocy w rodzinie w tym 6 osób z terenu gminy Łask.

Ponadto umorzono 23 postępowania, w tym 12 spraw z terenu naszej gminy oraz odmówiono postępowania w 23 sprawach, w tym 14 z terenu miasta i gminy Łask.

#### ***Działania podjęte przez Sąd Rejonowy w Łasku***

W II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Łasku prowadzono w 2014 roku 21 postępowań, w tym 4 z terenu naszej gminy dotyczących przemocy w rodzinie.

### **3. Organizowanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i sprawców przemocy**

W celu zapewnienia pomocy oraz wsparcia osobom i rodzinom uzależnionym od alkoholu, będącym w kryzysie, lub doświadczającym przemocy, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku zapewnia dostęp do specjalistycznego poradnictwa poprzez prowadzenie **Punktu Konsultacyjnego**.

Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest udzielanie pomocy, poprzez świadczenie usług psychospołecznych i prawnych, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Do zadań specjalistów należy m.in.: diagnozowanie problemów osób i rodzin, udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, rozwijanie ich umiejętności psychospołecznych, prowadzenie indywidualnych spotkań o charakterze profilaktycznym. Punkt Konsultacyjny świadczy także usługi w zakresie poradnictwa psychologiczno – terapeutycznego dotyczącego problemów małżeńskich, rodzinnych, poradnictwa pedagogicznego dla dzieci i młodzieży oraz rodziców w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi.

W 2014 roku w Punkcie Konsultacyjnym zatrudnione były następujące osoby: 1 psychoterapeuta oraz 4 pedagogów ze specjalizacjami: socjoterapia, terapia rodzin, edukacja seksualna, uzależnienia. W ubiegłym roku z porad specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym skorzystało łącznie 378 osób, w tym z jednorazowych konsultacji skorzystało 112 osób, a 266 osób i rodzin odbyło kilkakrotne wizyty lub sesje terapeutyczne. Wśród głównych problemów z jakimi zgłaszały się osoby do naszych specjalistów, dominowały sprawy związane z: przeżywaniem kryzysów osobistych, małżeńskich i rodzinnych, które dotyczyły 220 osób, problemy związane z uzależnieniem, z powodu którego do specjalistów zgłosiło się 170 osób i **41 osób** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie. Z pomocy i wsparcia pedagogów, skorzystało też 70 dzieci i młodzieży, którzy zgłaszali się o pomoc w rozwiązaniu ich problemów osobistych, rodzinnych, rówieśniczych oraz dotyczących stosowania przemocy.

Zatrudnieni w Punkcie Konsultacyjnym specjaliści, nadal obserwują wzrost liczby klientów wymagających indywidualnego i długotrwałego wsparcia. Nowym problemem, którego pojawienie się zasygnalizowali w swojej pracy, jest zjawisko samookaleczania się wśród młodzieży, a zwłaszcza wśród młodych dziewcząt. Jak wynika z postawionych diagnoz, jest to efekt niewłaściwego systemu wartości, zaburzonych relacji z rodziną, problemów szkolnych, rówieśniczych i demoralizacji /picie alkoholu, palenie papierosów i marihuany, całonocne bywanie w dyskotekach/.

Największym problemem w pracy z osobami szukającymi pomocy w rozwiązaniu ich problemów jest jednak to, że oni znają przyczynę swoich problemów, wiedzą jak można je rozwiązać, lecz podjęcie wysiłku i jakiegokolwiek działania, wzbudza w nich często lęk przed nieznanym, co można określić toksycznym uzależnieniem. Dlatego też nasi specjaliści tak dużo uwagi poświęcają na zrozumienie

i uświadomienie naszym klientom tak wielkiego znaczenia asertywności i rozmowy z bliskimi.

Zatrudniony w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pedagog i specjalista w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu prowadził grupę wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w **Klubie Abstynenta „Merkury”**. W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzona była również grupa wsparcia dla kobiet współuzależnionych od alkoholu. W spotkaniach grupowych regularnie uczestniczyło 8 kobiet, część z nich już w ubiegłym roku korzystała z takiej formy pomocy. Na zajęciach omawiano tematy związane głównie z poczuciem własnej wartości, godnością kobiety i objawami współuzależnienia od alkoholu.

Od miesiąca maja 2014 r. w trakcie prowadzonych spotkań ze specjalistą z zakresu terapii rodzinnej i pomocy terapeutycznej, zawiązała się nieformalna mieszana 5 osobowa „grupa wsparcia” trzeźwych alkoholików, którzy nadal kontynuują terapię. W nowym roku zgłosili oni potrzebę objęcia wsparciem w postaci spotkań terapeutycznych z zakresu asertywności dla swoich partnerów.

W 2014 roku **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku** dzięki dotacji z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, realizowało program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Zajęcia prowadzone były dla 7 sprawców, w tym 5 mężczyzn i 2 kobiet w okresie od kwietnia do czerwca. Osoby biorące udział w tych programach zostały skierowane przez kuratorów sądowych, którzy na co dzień w swojej pracy spotykają się z przypadkami przemocy w rodzinie oraz przez gminne zespoły interdyscyplinarne. Spotkania miały charakter indywidualny i grupowy.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej realizowanego w ramach projektu PO KL „Szansa na godne życie” zrealizowano zajęcia grupowe o charakterze **treningu zastępowania agresji**. W 2014 roku trening prowadzony był w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Łasku-Kolumnie, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 i Nr 2 w Łasku. Zajęcia odbywały się w trzech 14-osobowych grupach. W treningu zastępowania agresji wzięli uczniowie skierowani przez pedagoga szkolnego, nie radzący sobie z problemem agresji i rozładowywania negatywnych emocji.

W ramach w/w projektu zrealizowane zostały również grupy wsparcia dla sprawców i ofiar przemocy. Z poradnictwa doświadczonego w pracy z osobami uwikłanymi w przemoc pedagoga skorzystały w okresie od stycznia do grudnia 2014 roku 24 osoby w tym 12 osób z roku ubiegłego. Wśród uczestników było 15 kobiet i 9 mężczyzn, spotkania odbywały się cyklicznie w każdy poniedziałek.

#### **4. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy**

Komenda Powiatowa Policji w Łasku systematycznie przeprowadza spotkania z dziećmi i młodzieżą w celu uświadomienia jakie zachowania są niewłaściwe i jakie niosą za sobą konsekwencje społeczne, zdrowotne i prawne. Począwszy od przedszkoli, przez szkoły podstawowe, gimnazja po szkoły ponadgimnazjalne w 2014 roku zorganizowano 114 spotkań. Podobne spotkania odbywały się z udziałem nauczycieli i rodziców młodzieży szkolnej w celu zwrócenia uwagi na problem wzrostu demoralizacji wśród młodzieży, sposobów reakcji na złe zachowania młodych ludzi i miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku tego typu problemów z dzieckiem.

Na terenie placówek oświatowych pomoc psychologiczno-pedagogiczna w 2014 roku w zakresie tematyki przeciwdziałania przemocy miała charakter:

- porad, konsultacji indywidualnych z pedagogiem szkolnym,
- lekcji profilaktycznych,
- zorganizowanych spotkań ze specjalistami (Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pielęgniarkami, specjalistami terapii uzależnień, profilaktyki zdrowotnej),
- lekcji wychowawczych poświęconych przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- diagnozowania sytuacji wychowawczej uczniów w środowisku rodzinnym,
- objęcia działaniami profilaktycznymi i wspierającymi rodziców (prelekcje, spotkania ze specjalistami, porady indywidualne),
- projekcji filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki,
- w ramach profilaktyki rówieśniczej PAT przygotowano spektakl dotyczący przemocy,
- zajęć z zakresu komunikacji interpersonalnej.

Prowadzona była kampania ulotkowa i plakatowa, które Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku otrzymał z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łasku. Na plakatach były udostępnione informacje dotyczące adresów instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy na terenie gminy Łask i naszego regionu. Ulotki i plakaty były przekazane placówkom oświatowym, do Punktu Konsultacyjnego, policji oraz przechodniom lekarskim.

Placówki Wsparcia Dziennego stanowią jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielanie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Placówki w formie opiekuńczej prowadzone przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku zapewniają dzieciom: - opiekę w godzinach popołudniowych w dni nauki szkolnej, - pomoc w nauce, - organizują czas wolny, zabawę, zajęcia sportowe oraz zajęcia umożliwiające rozwój zainteresowań.

**W 2014 roku na terenie miasta i gminy Łasku funkcjonowało 8 placówek wsparcia dziennego, z planowaną liczbą 160 miejsc i są to:**  
Placówka Wsparcia Dziennego Filia w Łasku ul. Narutowicza 28, Placówka Wsparcia

Dziennego Filia w Łasku ul. Batorego 31, Placówka Wsparcia Dziennego Filia w Łasku ul. Toruńska 1, oraz Placówki Wsparcia Dziennego Filia w Wiewiórczynie, Wrzeszczewicach, Bałuczu, Okupie i nowoutworzona w Teodorach.

Wychowankami prowadzonych placówek są dzieci w wieku od 6 do 16 lat, pochodzące z rodzin niewydolnych wychowawczo, o niskim statusie materialnym, zagrożonych przejawami patologii społecznej, które zostały skierowane do placówek przez pedagogów i wychowawców szkolnych oraz kuratorów sądowych, a także przez tut. ośrodek pomocy. Każda placówka opiera swoją działalność na regulaminie oraz indywidualnie przygotowywanych planach pracy. W 2014 r. wszystkie świetlice zostały skontrolowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Łasku, dodatkowo także podczas prowadzonych zajęć świetlicowych w czasie ferii zimowych, które to kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości czy też uchybień w funkcjonowaniu prowadzonych placówek.

Placówki Wsparcia Dziennego podejmują na rzecz swoich wychowanków szereg działań:

- *kompensacyjnych*, których celem jest minimalizowanie zaniedbań wychowawczych oraz edukacyjnych,
- *profilaktycznych*, mających na celu wspieranie posiadanych przez dziecko zdolności i umiejętności oraz kształtowanie pozytywnych interakcji personalnych,
- *wychowawczych*, kształtujących właściwe postawy i zachowania, uczących gospodarowania czasem wolnym oraz przygotowujących do samodzielnego podejmowania inicjatyw.

Celem prowadzonych placówek jest również niesienie pomocy dzieciom w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudności życiowych, rodzinnych, szkolnych, stała współpraca z rodziną wychowanka, szkołami, doradztwo psychologiczne – pedagogiczne oraz zajęcia w zakresie zapobiegania patologiom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień.

Dzięki podejmowanym działaniom możliwe stało się zwiększenie u dzieci poczucia bezpieczeństwa, polepszenie wyników w nauce, zmniejszenie liczby zachowań nieakceptowanych społecznie oraz rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji, rozwój zainteresowań, wzrosła też kultura osobista dzieci, w tym kultura słowna.

### **III. Finansowanie**

W roku 2014 na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* wydatkowano kwotę: 800 zł (szkolenie pracowników socjalnych) , środki własne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku.

Na działalność *Punktu Konsultacyjnego i Grup Wsparcia* wydatkowano kwotę 55 653,39 zł a na działalność Placówek Wsparcia Dziennego kwotę

222 644,49 zł z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

#### **IV. Efekty realizacji programu**

Ocena realizacji Programu jest dokonywana na bieżąco przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, koordynowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku

Podjęte w programie działania spowodowały osiągnięcie założonych celów:

1. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łask poprzez:
  - a) zintegrowany system pomocy, wsparcia i interwencji służb działających w tym obszarze,
  - b) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne,
  - c) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie u profesjonalistów zajmujących się tą problematyką.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy

#### **V. Wnioski na dalsze lata realizacji *Gminnego Programu*:**

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie Policją, GOPS, służbą zdrowia, oświatą, Sądem oraz GKRPA.
2. Szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy.
3. Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
4. Zwiększenie zaangażowania placówek wsparcia dziennego w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierownik Miejsko-Gminnego  
Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku  
*mgr Tamara Szymko*